

KATAR BİLGİ NOTU

EYLÜL 2022

GÜNCEL VERİLER

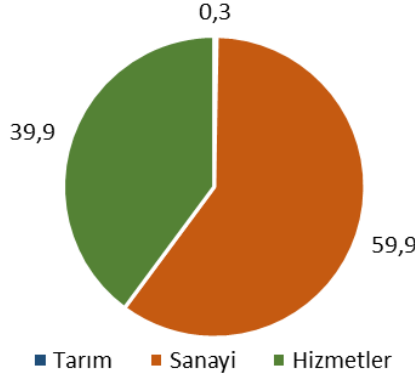
MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER VE TAHMİNLER

GÖSTERGE	DEĞER	2020	2021	2022 (tahmini)
GSYH (cari fiyatlarla)	Milyar USD	144,4	179,6	225,7
Büyüme	%	-3,6	1,5	3,4
Nüfus	Milyon Kişi	2,7	2,6	2,7
Kişi Başı Gelir	USD	53.798	68.581	84.541
Enflasyon	%	-2,7	2,3	3,5
İşsizlik Oranı	%	3,4	0,3	-
Cari Denge / GSYH	%	-2,0	14,7	19,9
Bütçe Dengesi / GSYH	%	1,0	4,1	8,5
İhracat	Milyar USD	51,5	79,9	-
İthalat	Milyar USD	25,8	27,9	-

Kaynak: IMF KEG Nisan 22, Trademap, (Ticaret verileri 2021 için diğer ülke verilerinden oluşturulmuştur.) Katar İstatistik Ofisi, Fitch Connect (İşsizlik oranları Fitch tahminleridir.)

1. KATAR EKONOMİSİ GENEL GÖRÜNÜMÜ

Sektörlerin GSYH Payları (%)

Kaynak: Katar İstatistik Kurumu
Son veri: 2021

Katar ikinci dünya savaşı öncesi dönemde binicilik, balıkçılık gibi mesleklerin yaygın olduğu, dünyanın en yoksul ülkelerinden biriydi. 1939 yılında petrolün keşfi ve 1949 yılında petrolün üretilip ihraç edilmesiyle ülke ekonomisi yeniden şekillenmeye başladı. 1970'li yıllara geldiğinde petrol fiyatlarındaki dalgalanmalar ve gelirlerdeki düşümlere rağmen Katar ekonomisi dünyada kişi başına düşen yüksek gelire sahip ülkelerden biri konumuna erişti.

Petrole bağımlı hale gelen ekonomiyi çeşitlendirmek adına 1990'ların ortalarında doğal gaz kaynakları geliştirilmeye başlandı. Gaz sahalarını geliştirmek için ülke yüksek oranlarda borçlansa da yüksek hidrokarbon gelirleri sayesinde kısa sürede toparlandı. 2020 yıl sonu itibarıyla, petrol ve doğalgaza bağlı olan Katar'da petrol rezervlerinin 25,2 milyar varil olduğu bilinmektedir. Günlük 75,9 milyon ton petrol çıkartan ülkenin aynı zamanda 24,7 trilyon metreküp doğalgaz rezervi bulunmaktadır.

Devletin faizsiz krediler sunarak modernize etmeye çalıştığı tarım sektörü, arazi verimsizliği, su yetersizliği gibi nedenlerden dolayı gelişmemiştir. Ekonominin %0,3'ünü oluşturan sektörün ihtiyacı ithalat yoluyla karşılanmaktadır. Tarım sektöründe pay sahibi olan kısım ise, sulama için arıtılmış atık su ve tuzdan arındırılmış suyun kullanılması sonucunda üretimi artan ve Bafra Körfezi ülkelerine ihraç edilen hurma, kavun, domates, kabak, patlıcan gibi sebzelerden oluşmaktadır.

Katar, sanayi sektörünü çeşitlendirmek için un değirmenciliği, çimento üretimi gibi yeni üretim tesisleri kurmaya başlamıştır. Çalışan tesislerin büyük çoğunluğu LNG endüstrisine bağlıdır. Dolayısıyla, Katar doğalgaz rezervlerinin bir kısmını bu alanda kullanmaktadır. Sanayi sektörü GSYH'nin %60'ına yakınına oluşturmaktadır.

2. BÜYÜME

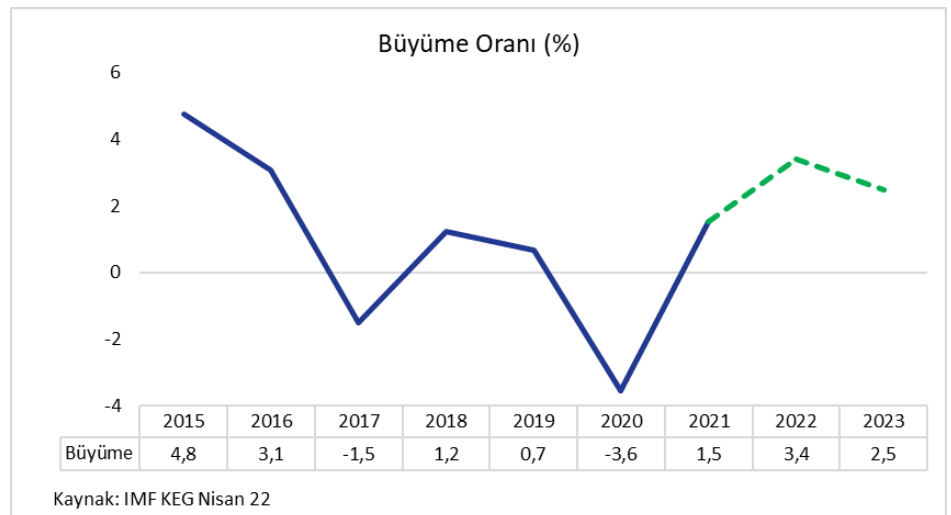
2014-2016 yıllarında petrol fiyatlarının düşmesinden sonra, 2017 yılında Suudi Arabistan, BAE, Bahreyn ve Mısır, Katar'ın terör olaylarına destek verdiği gerekçesiyle ülkeyle olan diplomatik ve ekonomik ilişkilerini kesmişlerdir. Bahsedilen diplomatik krizin ekonomik ve mali etkisi Katar tarafından nispeten yönetilebilir olmuştur. Güçlü finansal yapısı sayesinde daha derin bir ekonomik küçülme önlenmiş ve ülke bu yılda %1,5 daralmıştır.

Arap ülkelerinin Katar'a uyguladığı ambargo devam ederken ülke düşük hidrokarbon fiyatlarına uyum sağlamış, mali konsolidasyonu sağlamlaştırmak, finansal istikrarı korumak ve özel sektör öncülüğünde büyümeyi kolaylaştırmak gibi yapısal reformlara odaklanmıştır. Bununla birlikte, gaz üretimine odaklanıp yeni ticari ilişkiler geliştirmeyi başarmış ve böylelikle 2018 yılında %1,2 büyümüştür.

2020 yılında küresel ekonominin bozulmasıyla birlikte petrol fiyatları dip noktaları görmeye başlamış bu doğrultuda Katar ekonomisinin gelirleri düşmeye başlamıştır. Buna ek olarak, Kasım 2022'de gerçekleşecek olan FIFA Dünya Kupası öncesinde altyapı harcamalarında bu yılda başlamış salgın ile birleşince ülkeyi zora sokmuş ve %3,6 daralmasının nedenlerinden biri olmuştur.

2021'de ise salgın etkilerinin hafiflemesi ve küresel ekonominin toparlanmaya başlamasıyla Katar ekonomisi de toparlanma yoluna girmiştir. İç talepteki canlanma ve özel kredi büyümesinin yaklaşık %9,5 olduğu yılda, daha yüksek petrol ve gaz fiyatları, 2022 Dünya Kupası hazırlıkları ve bu sayede ekonominin çeşitlendirilmesinin yoğunlaşması gibi nedenler sayesinde ekonomi %1,5 büyüme kaydetmiştir.

Ukrayna'daki savaşın etkilerinin, dünyanın en büyük sıvı doğal gaz ihracatçısı olan Katar ekonomisi için risk oluşturduğu tahmin edilmektedir. Yılın ilk çeyreğinde %2,5 büyüyen ekonominin yıl sonunda %3,4 büyüyeceği tahmin edilmektedir.

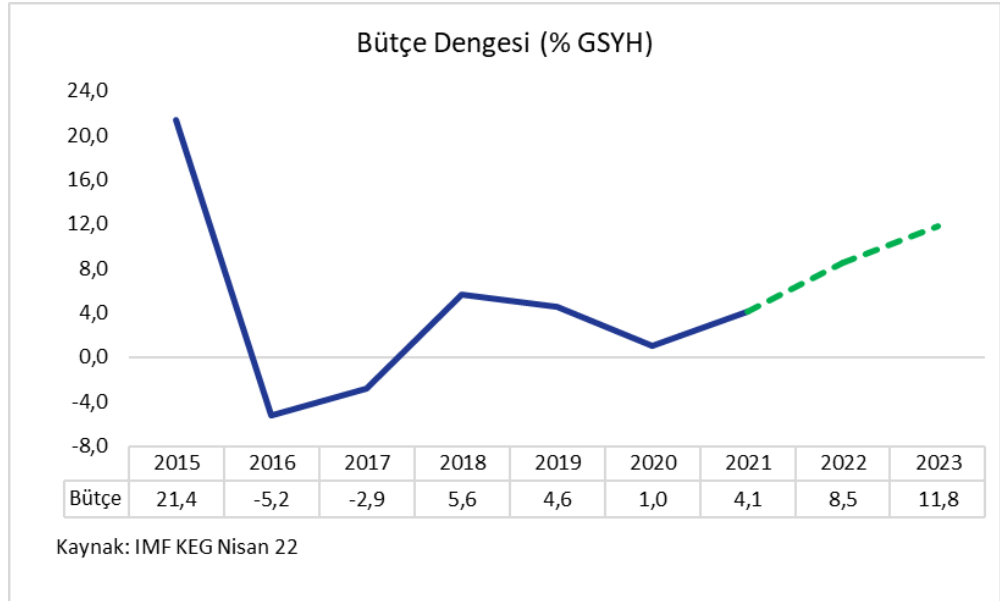
3. BÜTÇE DENGESİ

Katar bütçe dengesi 2016 yılına kadar yüksek oranlarda fazla vermiştir. 2014 yılında petrol fiyatlarındaki keskin düşüğe rağmen %15,4 bütçe fazlası veren Katar ekonomisi, 2015 yılında bu oranı %22 civarına çıkartmıştır. 2016 yılında ise Katar'ın kamu maliyesinde ciddi bozulmalar meydana gelmiş ve bütçenin %5,2 açık vermesine neden olmuştur.

İç borçlanma ve dış finansman yoluyla finanse edilen kamu maliyesi 2017 yılında uygulanan ambargo etkisiyle %2,9 açık vermiştir. 2018 yılında petrol fiyatlarındaki toparlanma sayesinde mali ortam iyileşmiş ve Katar GSYH cinsinden %5,6 bütçe fazlası vermiştir.

2020 yılında hidrokarbon gelirlerindeki keskin düşümlere karşı, yetkililer GSYH'nin %2,1'ine karşılık gelen, Dünya Kupası ile ilgisi olmayan projeleri ertelerek harcamaları %12 azalttı. Böylece, kamu maliyesi GSYH'nin %1'i kadar bütçe fazlası verdi.

Olumlu finansal koşullar, ülkenin 2020'de 10 milyar USD Eurobond ihraç etmesine ve Katar Enerji'nin büyük bir LNG genişleme projesini finansa etmek için 2021'de 12,5 milyar USD borç almasına izin verdi. Hidrokarbon fiyatlarındaki keskin artışlar ve ithalatta daha kademeli bir toparlanma ile 2021 yılında %4,1 bütçe fazlası verildi.

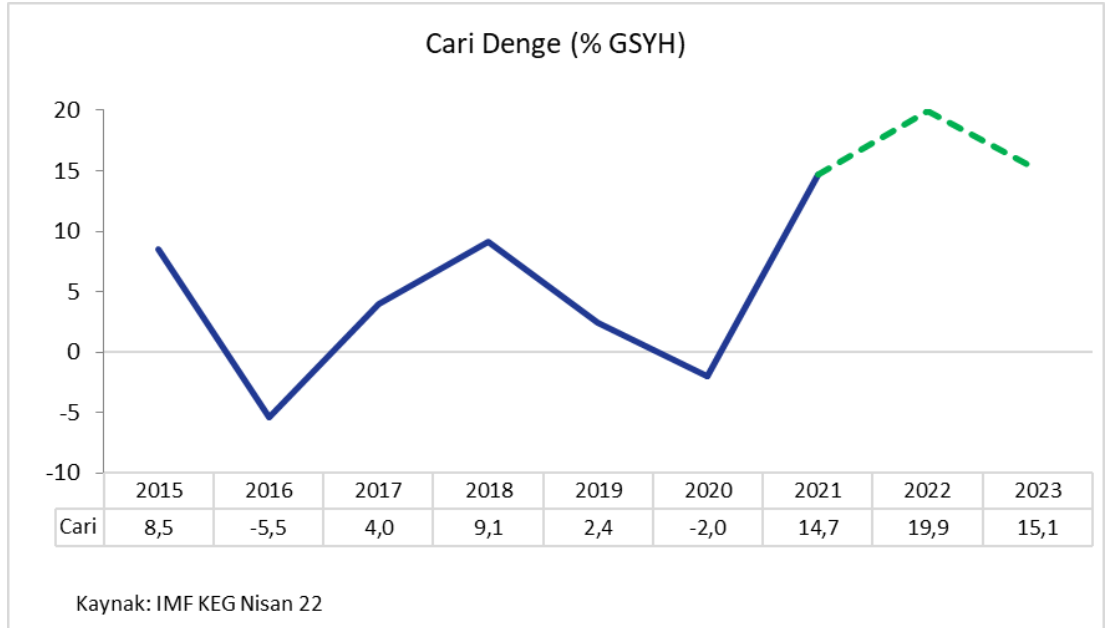

4. CARİ DENGESİ

2013 yılında GSYH cinsinden %30 seviyelerinde cari fazla veren dış denge petrol gelirlerinde yaşanan azalış ile düşme eğilime girmiştir. 2016 yılında ise cari işlemler açığı GSYH'nin %5,5'ine ulaşmıştır. Petrol fiyatlarındaki toparlanma ve düşük hidrokarbon dışı büyümesiyle ithalatın düşmesi, 2017 yılında ülkenin %4 cari fazla vermesini sağlamıştır.

2018 yılında petrol fiyatlarındaki toparlanmanın devam etmesiyle %9,1 seviyesine çıkan cari fazla, salgın ile birlikte tekrar düşme eğilimine girerek 2020 yılında GSYH cinsinden %2 açık vermiştir.

2021 yılında ihracatın hızla artması ve üçüncü çeyrekte doğrudan yatırımların artmasıyla cari denge yıl sonunda %14,7 fazla vermiştir. Kaydedilen cari fazla oranı son 10 yılın en yüksek seviyesinde gerçekleşmiştir. 2022 yılında bu ivmenin daha da artacağı ve cari fazlanın GSYH'nin %19,9'una ulaşacağı tahmin edilmektedir.

5. SWOT ANALİZİ (FITCH)

Güçlü Yönleri:

- Önemli miktarda doğal gazın yanı sıra büyük petrol rezervlerine sahiptir.
- Küçük bir nüfusunun olması kişi başına düşen GSYH'nın yüksek olduğu anlamına gelmektedir.
- İyi kredi notları, ülkenin düşüş oranlarda uluslararası borç almasını sağlamaktadır.

Zayıf Yönleri:

- Hidrokarbona bağımlılık, mali ve dış dinamikleri fiyatlardaki değişimlere karşı savunmasız bırakmaktadır.

Fırsatlar:

- Vize ve yabancı mülkiyet düzenlemerinde yapılan son reformlar, yabancı yatırımı teşvik edebilir ve hidrokarbon dışı özel sektör faaliyetlerini artırabilir.

Tehditler:

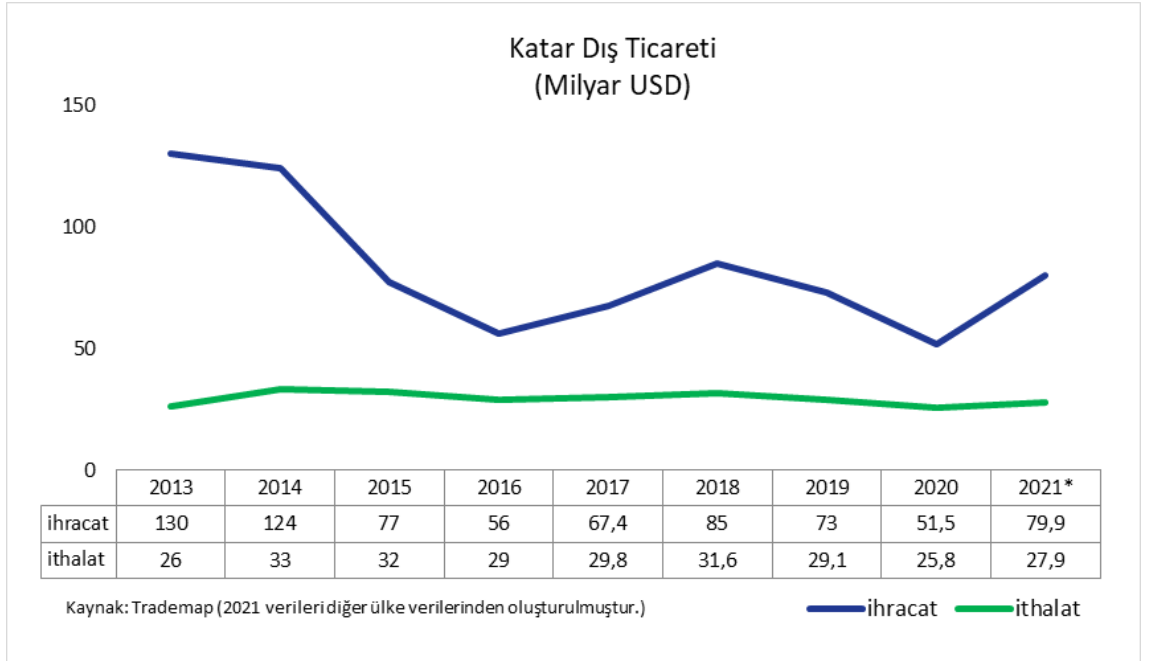
- Yeni enerji kaynaklarına olan talebin gazdan daha hızlı artması durumunda Katar'ın gaz fiyatlandırma stratejisi geri tepebilir.
- Çeşitlendirme çabaları başarısız olursa, Katar'ın hidrokarbon fiyat dalgalanmalarına karşı savunmasızlığı zamanla artacaktır.

6. DIŞ TİCARET

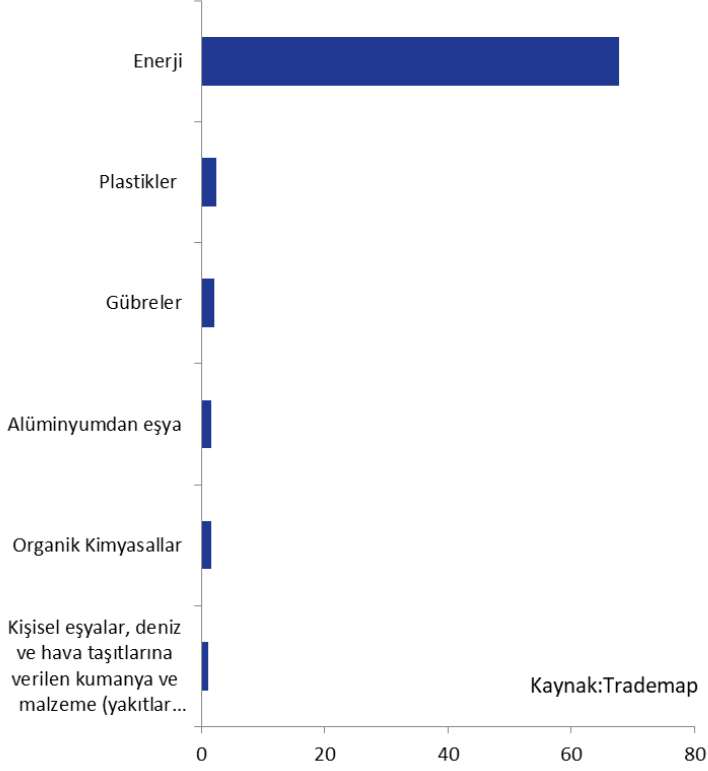
Katar dış ticareti genellikle fazla veren bir yapıda olup 2021 yılı itibari ile 107,8 milyar USD dış ticaret hacmine sahiptir. 2015 yılına kadar 130 milyar USD civarında ihracat yapan Őlkenin takip eden yıllarda ihracat miktarı dıŐŐe de, 2017 yılındaki ambargoya rağmen 67 milyar USD ihracat gerçekleŐtirmiŐtir. 2020 yılında 52 milyar USD civarında gerçekleŐen ihracat 2021 yılında %55 artarak yaklaşık 80 milyar USD seviyesinde gerçekleşmiştir. ŐrŐn bazında bakıldığında ise, 2021 verilerine göre enerji sektŐrŐ Katar ihracatının %85'ini oluşturmaktadır. Bu sektŐrŐ %5 pay ile plastikler ve gŐbreler takip etmektedir.

Ortalama olarak 30 milyar USD olarak gerçekleŐen ithalat ise 2020 yılında 26 milyar USD seviyesinde gerçekleŐtikten sonra 2021 yılında %8 artarak 28 milyar USD'ye yŐkselmiŐtir. 2021 verilerine göre, Katar ithalatında başlıca sektörler sırasıyla, makinalar, elektrikli cihazlar, otomotiv ve demir-çelikten eŐyadır. Bu sektörler ithalatın %36'sını oluşturmaktadır.

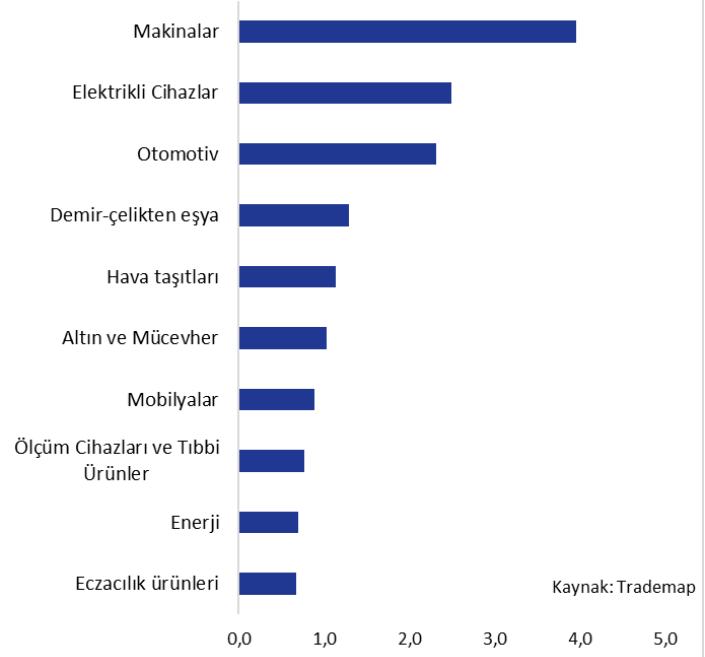
Katar'ın Önemli ihracat partnerleri arasında in %16,5 ile birinci sıradadır. in'i, Japonya, Kore ve Hindistan takip etmektedir. İthalatta da benzer Őekilde in %15,5 pazar payına sahiptir. in'den sonra pazardan en fazla pay alan Őlke %10 ile ABD'dir.

Katar'ın İhracatı
(2021, Milyar USD)

Katar'ın İthalatı
(2021, Milyar USD)

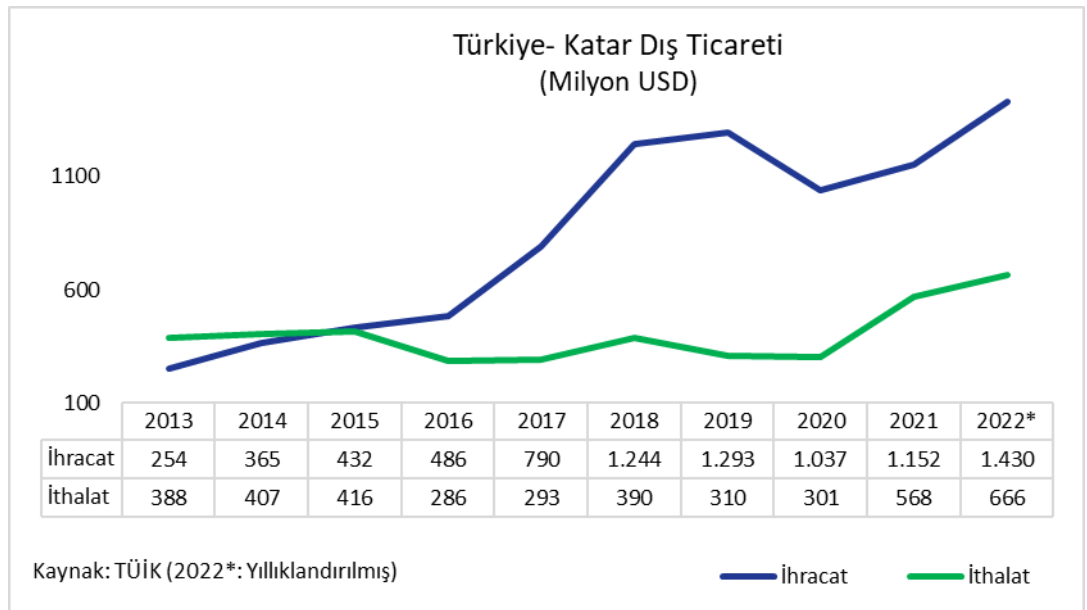
7. TÜRKİYE İLE DIŞ TİCARETİ

Türkiye Katar ile olan ticaretinde 2015 yılı itibari ile net ihracatçı konumuna gelmiştir. 2016 yılına kadar 750 milyon USD seviyesinde olan dış ticaret hacmi 2017 yılında 1 milyar USD'nin üzerine çıkmıştır.

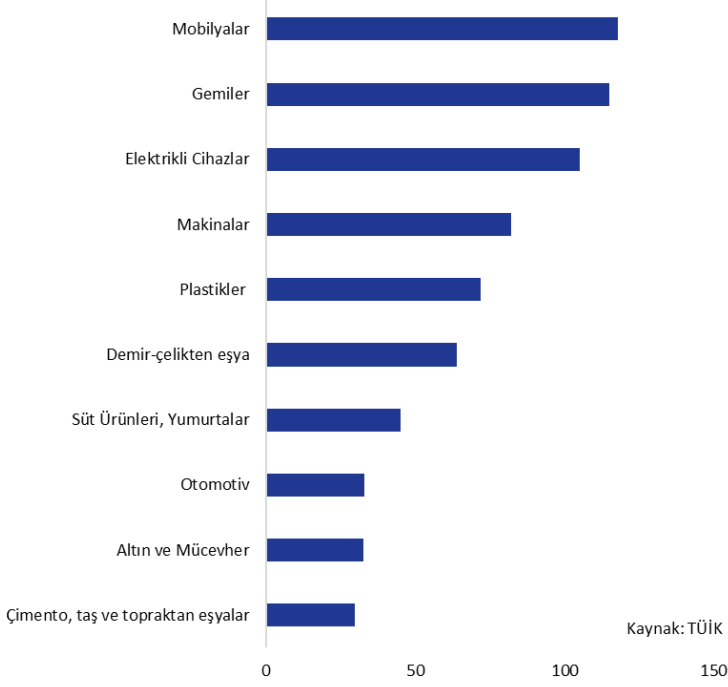
Türkiye'nin Katar'a olan ihracatı 2017 yılında 790 milyon USD iken 2018 yılında %57 artarak 1,2 milyar USD'ye yükselmiştir. Bu yıldan sonra Katar'a olan ihracatın 1 milyar USD üzerinde gerçekleşmesi ticaret hacmini rekor seviyelere taşımıştır. İthalat ise yıllar içerisinde istikrarını koruyarak ortalama 340 milyon USD seviyelerinde gerçekleşmiştir. 2020 yılında ihracat 1 milyar USD olarak gerçekleştiikten sonra 2021'de %11 artarak 1,1 milyar USD'ye yükselmiş; ithalat ise aynı yıllarda 301 milyon USD'den 568 milyon USD'ye yükselmiştir.

2022 yılının ilk 7 ayında ise, Katar'a olan ihracat bir önceki yılın aynı dönemine göre %51 artarak 824 milyon USD'ye; ithalat ise %31 artarak 606 milyon USD'ye yükselmiştir.

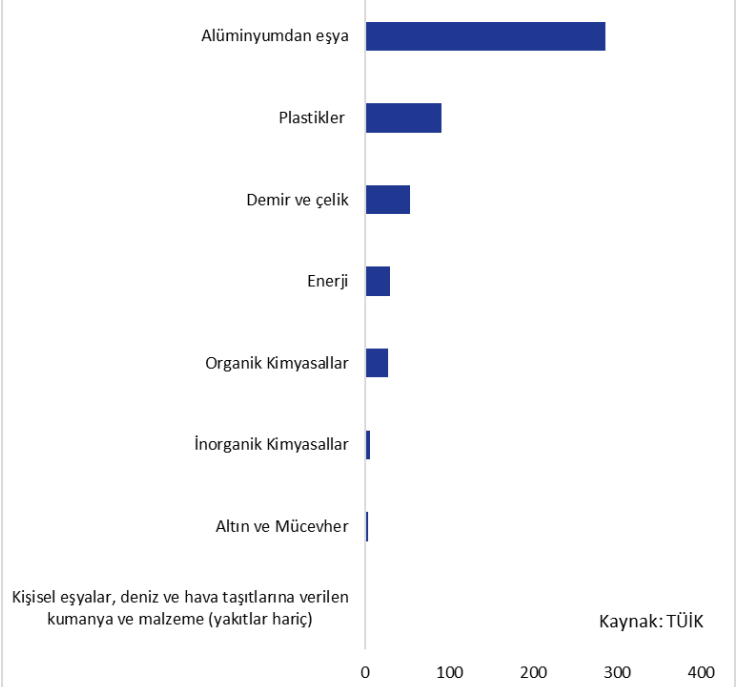
Ürün bazında bakıldığında, Türkiye'nin Katar'a ihraç ettiği başlıca ürünler arasında mobilyalar, gemiler, elektrikli cihazlar ve makinalar yer almaktadır. Bahsedilen sektörler ülkeye olan ihracatın %38'ini oluşturmaktadır. İthalatta ise, alüminyumdan eşya Katar'dan olan ithalatın %58'sini oluşturmaktadır. Bu sektörü, plastikler ve demir-çelik takip etmektedir.

Türkiye'nin Katar'a İhracatı (ÖTS 2021, Milyon USD)

Türkiye'nin Katar'dan İthalatı (ÖTS 2021, Milyon USD)

DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU

Huzur Mahallesi, Azerbaycan Caddesi Skyland Sky Office No: 4
B Blok Kat: 21-22 Seyrantepe 34485 Sarıyer/İstanbul

www.deik.org.tr • info@deik.org.tr

[Twitter](#) [Instagram](#) [LinkedIn](#) [YouTube](#) [Facebook](#) /deikiletisim | www.deik.org.tr